

Yabanc? Dil Olarak T?rk?e Yazma Kayg?s? ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yabanc? Dil Olarak T?rk?e Yazma Kayg?s? ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32708>

Özet

Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygı Ölçeği (YDOYKYÖ), Necmi Aytan ve Hakan Tunçel tarafından 2015 yılında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin yazma becerilerine yönelik araştırmalar kaygı düzeyini belirlemek amacıyla geliştirilmiş özgün bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle dil öğrenme sürecinde sıklıkla karşılaşılan ve akademik başarıya olumsuz etkileyebilen kayı boyutunu hedef almaktadır.

Ölçek, 5'li Likert tipinde derecelendirilmiştir (5=Kesinlikle Katılmıyorum - 1=Kesinlikle Katılıyorum). Geliştirme çalışması, Yabancı Dil Olarak Türkçe (YDOYKT) programlarına katılan öğrencilerin spesifik ihtiyaçlarına ve kültürel bağlama uygun, geçerli ve güvenilir bir psikometrik araç sunma amaçlarıdır.

Anahtar Kelimeler

Yabancı Dil Olarak Türkçe, Yazma Kaygı, Dil Öğrenimi, Kaygı Ölçeği, Ölçek Geliştirme, Psikometri.

Yazarlar

Necmi Aytan, Hakan Tunçel.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, anadili Türkçe olmayan ve Türkçe'yi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma eylemi sırasında deneyimledikleri özgül kaygı düzeylerini, yani **Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı**, standart ve nicel bir biçimde ölçmektir. Bu araç, dil eğitimcilerinin ve araştırmacıların, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmeyi engelleyen bilişsel ve duygusal bariyerleri (kayı) doğru bir şekilde teşhis etmelerine olanak tanır.

Geliştirme çalışması, bu spesifik popülasyonun ihtiyaçlarına uygun, geçerli ve güvenilir bir araç sunma hedeflerdir. Elde edilen kaygı skorları, yabancı dil öğretiminde Yabancı Dil Olarak Türkçe eğitim programlarının içeriğini ve metodolojisini kaygı azaltıcı pedagojik stratejilerle desteklemek için kritik öneme sahiptir.

Yapı

YDOYKYÖ, yabancı dil öğrenimi bağlamında ortaya çıkan yazma kaygısı psikolojik yapısını ölçmektedir. Bu yapı genellikle; yazma yeteneğine dair olumsuz inançlar, yazılı ürünün değerlendirilmesi sırasında baskı korkusu ve yazma sürecinin kendisiyle ilgili hissedilen

fiziksel ve duygusal gerginlikler gibi alt boyutlardan oluşur.

Ölçek, öğrencilerin yazma görevlerinden kaçınma eğilimlerini, yazılı iletişimde dilbilgisi veya sözcük hatası yapma korkularını ve genel olarak yazılı ifadeye karşı geliştirdikleri direnç saptamak üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı temsil edip etmediği ve bu boyutların neler olduğu olarak Aytan ve Tunçel (2015) makalesindeki **faktör analizi** sonuçlarında açıklanmıştır.

Geçerlik

Kaynak verilerde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, Aytan ve Tunçel (2015) tarafından yürütülen geliştirme çalışması, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek üzere kapsamlı geçerlik analizleri içermektedir. Ölçek geliştirme sürecinde genellikle **yapı geçerliliği** (özellikle faktör analizi yoluyla) ve içerik geçerliliği yöntemlerine başvurulmuştur.

Araştırmacılar, ölçeğin maddelerinin yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısını kapsayıcı ve temsil edici bir şekilde yansıttığını doğrulamak için uzman görüşlerine başvurmuşlardır. Yapılan faktör analizleri, ölçeğin teorik olarak beklenen yapısal bütünlüğe sahip olduğunu göstermiştir. Detaylı geçerlik istatistikleri, faktör yükleri ve sonuçları makalenin tamamında yer almaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği hakkında doğrudan bir katsayı bilgisi sunulmamıştır. Ancak, bir ölçek geliştirme çalışması zorunlu bir adım olarak, Aytan ve Tunçel (2015) ölçeğin iç tutarlılığını ölçmek üzere **Cronbach Alfa** katsayısını hesaplamışlardır. Bu katsayı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Yüksek güvenirlik katsayıları, ölçeğin tutarlı sonuçlar ürettiğini ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireylerin yazma kaygısı düzeylerini istikrarlı bir şekilde ölçebildiğini işaret eder. İlgili güvenirlik katsayıları ve istatistiksel sonuçları, ölçeğin kullanılmadan önce orijinal akademik kaynakta kontrol edilmelidir.

Faktör Analizi

Geliştirme çalışmasının temel bir bileşeni olarak, **Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği**'nin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa yazma kaygısının farklı yönlerini temsil eden alt boyutlara mı sahip olduğunu istatistiksel olarak ortaya koyar.

Çalışmada büyük olasılıkla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak ölçeğin faktör yapısı belirlenmiş ve ardından Doğrusal Faktör Analizi (DFA) ile bu yapının farklı bir örnekte veya teorik modelde doğrulanıp doğrulanmadığı test edilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi faktörler altında toplandığını, faktör yüklerinin yeterliliğini ve toplam varyans açıklama oranını göstermektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme)

Format: Öz bildirimli anket formatı. 5'li Likert Ölçeği kullanılmıştır (5=Kesinlikle Katılıyorum - 1=Kesinlikle Katılmıyorum).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yabancı Dil Olarak Türkçe (YDOYKT) öğrenen öğrenciler.

Yaş Grubu: Genellikle üniversite düzeyinde veya yetkin dil kursu katılımcılar.

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmanın örneği, Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nde yayınlanan makalede detaylandırılmıştır. Genellikle Türkiye'deki üniversitelerin TÖMER veya benzeri Türkçe öğretim merkezlerinde eğitim alan uluslararası öğrencilerden oluşur.

Test Metodolojisi: Katılımcılar, kendilerine sunulan yazma kaygısına ilişkin ifadelerle, kendilerini en iyi temsil eden seçeneği işaretleyerek yanıt verirler. Yüksek puanlar (ters maddeler dikkate alınarak), yüksek düzeyde yazma kaygısı veya düşük kaygıyı işaret edebilir; kesin puanlama yönü için makalenin incelenmesi gereklidir.

Anahtar Kelimeler

Türkçe Öğretimi, Kaygı Ölçümü, Psikometrik Özellikler, Dil Becerileri, YDOYKT, Akademik Kaygı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Mevcut Değil.

Kurumsal E-posta Adresi: necmiaytan@sdu.edu.tr (Sorumlu Yazar Necmi Aytan)

Yazma Adresi: Ölçeğin geliştirildiği dönemdeki kurum (Mustafa Kemal Üniversitesi) veya sorumlu yazarın güncel çalıştığı kurum (Süleyman Demirel Üniversitesi) adresleri üzerinden iletişime geçilebilir.

İzinler, Ücret ve Uygulama Yılı

Ölçek, Necmi Aytan ve Hakan Tunçel tarafından 2015 yılında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik veya ticari kullanım için izinler ve olası ücretler hakkında bilgi almak üzere sorumlu yazar Necmi Aytan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makale açık erişimli olup, çalınmanın tam metnine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir. Orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [yabanci-dil-olarak-turkce-yazma-kaygisi-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Aytan, N. ve Tunçel, H. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe yazma kaygısı ölçeğinin geliştirilmesi çalışması, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12 (30), 50-62.
Makalenin orijinal bağlantısı: sbed.mku.edu.tr

Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Kaygısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçeğin tam maddeleri ve nihai formuna Aytan ve Tunçel (2015) tarafından yayınlanan makalede ulaşılabilir.

Ölçek, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma eylemine yönelik duygusal tepkilerini ve kaçınma davranışlarını ölçmek üzere tasarlanmış maddeler içermektedir.

Derecelendirme Sistemi:

5 = Kesinlikle Katılmıyorum

4 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

2 = Katılıyorum

1 = Kesinlikle Katılıyorum